

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการใช้เกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตารางตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรในการใช้เกษตรกรดีที่เหมาะสม

ตอนที่ 3 เจตคติของเกษตรกรต่อการใช้เกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ

ตอนที่ 4 การใช้เกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ ของเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล/สังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร การมีตำแหน่งทางสังคม โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดในตารางที่ 4.1

1.1.1 เพศ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 66.0 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 34.0 เป็นเพศหญิง

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 61.0 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 39.0 เป็นเพศหญิง

1.1.2 อายุ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าหนึ่งในสาม ร้อยละ 39.0 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 34.0 มีอายุ 51-60 ปี และ ร้อยละ 17.0 มีอายุ 40 ปี หรือน้อยกว่า และ ร้อยละ 10.0 มีอายุ 61 ปี หรือมากกว่า โดยมีอายุน้อยที่สุด 25 ปี สูงสุด 65 ปี และมีอายุเฉลี่ย 49.01 ปี

เกษตรกรทั่วไป มากกว่าหนึ่งในสาม ร้อยละ 36.0 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมา มากกว่าหนึ่งในสี่เล็กน้อย ร้อยละ 27.0 มีอายุ 51-60 ปี และร้อยละ 20.0 มีอายุ 40 ปี หรือน้อยกว่า และร้อยละ 17.0 มีอายุ 61 ปี หรือมากกว่า โดยมีอายุต่ำสุด 29 ปี สูงสุด 72 ปี และมีอายุเฉลี่ย 49.29 ปี

1.1.3 ระดับการศึกษา พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 60.0 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 22.0 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 16.0 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 1.0 จบการศึกษานุปริญญา/ปวส. และร้อยละ 1.0 จบการศึกษาศรีปริญาตรี ตามลำดับ

เกษตรกรทั่วไป เกือบสามในสี่ ร้อยละ 74.0 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 14.0 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 12.0 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ

1.1.4 การมีตำแหน่งทางสังคม พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 66.0 เป็นกรรมการหมู่บ้าน/กลุ่มต่างๆ/เกษตรหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 16.0 เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 5.0 เป็นสมาชิก อบต. และร้อยละ 3.0 มีตำแหน่งอื่นๆ เช่น อสม. เกษตรหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตร เป็นต้น

เกษตรกรทั่วไป มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 57.0 เป็นกรรมการหมู่บ้าน/กลุ่มต่างๆ/เกษตรหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 3.0 เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 2.0 เป็นสมาชิก อบต. และ ร้อยละ 1.0 มีตำแหน่งอื่นๆ เช่น อสม. เกษตรหมู่บ้านและอาสาสมัครเกษตร เป็นต้น

1.1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนมาก ร้อยละ 80.0 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร รองลงมา มากกว่าครึ่งเล็กน้อย ร้อยละ 59.0 เป็นสมาชิก ธกส. ร้อยละ 16.0 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 13.0 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และร้อยละ 11.0 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ

เกษตรกรทั่วไป มากกว่าครึ่ง ร้อยละ 60.0 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร รองลงมา เกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 49.0 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส. ร้อยละ 21.0 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 13.0 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ ร้อยละ 11.0 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	66	66.0	61	61.0
หญิง	34	34.0	39	39.0
อายุ				
40 ปี หรือน้อยกว่า	17	17.0	20	20.0
41 – 50 ปี	39	39.0	36	36.0
51 – 60 ปี	34	34.0	27	27.0
61 ปี หรือมากกว่า	10	10.0	17	17.0
	Minimum = 25	Mean = 49.01	Minimum = 29	Mean = 49.29
	Maximum = 65	S.D.. = 8.47	Maximum = 72	S.D.. = 0.16
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	60	60.0	74	74.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	16.0	12	12.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	22	22.0	14	14.0
อนุปริญญา/ ปวส.	1	1.0	0	0.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	1	1.0	0	0.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้านหรือตำบล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	4	4.0	1	1.0
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	16	16.0	3	3.0
สมาชิก อบต.	5	5.0	2	2.0
กรรมการหมู่บ้าน/ กลุ่มต่างๆ/เกษตรหมู่บ้าน	66	66.0	57	57.0
อื่นๆ	3	3.0	1	1.0
การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรในครอบครัว ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ				
กลุ่มเกษตรกร	80	80.0	60	60.0
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	16	16.0	21	21.0
สหกรณ์การเกษตร	11	11.0	11	11.0
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	59	59.0	49	49.0
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	13	13.0	13	13.0

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

เป็นการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ สมาชิกในครัวเรือน แรงงานทำการเกษตร แหล่งและระดับการได้รับความรู้ข่าวสารการเกษตร การประกอบอาชีพของครัวเรือน แรงงานจ้างภาคการเกษตรในครัวเรือนปี 2554 พื้นที่ถือครองทั้งหมด พื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554

พื้นที่ทำนาข้าวหอมมะลิตามเกษตรดีที่เหมาะสมพื้นที่ทำนาข้าวหอมมะลิตามเกษตรดีที่เหมาะสม
รายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรปี 2554 รายได้นอกภาคการเกษตรในปี 2554 รายได้รวมทั้งปี
2554 รายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตร รายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรรวมทั้งหมด
รายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคการเกษตร สภาวะหนี้สินของครัวเรือน ภาระหนี้สินของครัวเรือน
การชำระคืนภาวะหนี้สิน ตามรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การประกอบอาชีพและแรงงาน จากตารางที่ 4.2 พบว่า

1) การประกอบอาชีพของครัวเรือน พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
ทั้งหมดมีการประกอบอาชีพของครัวเรือนด้านการเกษตร รองลงมาเกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ร้อยละ
52.0 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 8.0 มีอาชีพค้าขาย และร้อยละ 2.0 มีอาชีพรับราชการ ตามลำดับ

เกษตรกรทั่วไป เกือบทั้งหมด ร้อยละ 99.0 มีการประกอบอาชีพของ
ครัวเรือนด้านการเกษตร รองลงมา เกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ร้อยละ 51.0 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 10.0
มีอาชีพค้าขาย และ ร้อยละ 1.0 มีอาชีพรับราชการ ตามลำดับ

2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบ
สามในสี่ ร้อยละ 71.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 3-6 คน รองลงมาร้อยละ 16.0 มี
สมาชิกมากกว่า 6 คน และร้อยละ 13.0 มีสมาชิกลดกว่า 3 คน ตามลำดับ มีสมาชิกในครัวเรือน
เฉลี่ย 5.09 คน

เกษตรกรทั่วไป เกินสามในสี่เล็กน้อย ร้อยละ 76.0 มีจำนวนสมาชิกใน
ครัวเรือน ระหว่าง 3-6 คน รองลงมาร้อยละ 16.0 มีสมาชิกในครัวเรือน มากกว่า 6 คน และร้อยละ
8.0 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน ตามลำดับ มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.81 คน

3) จำนวนแรงงานทำการเกษตร พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกิน
ครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ร้อยละ 53.0 มีจำนวนแรงงานทำการเกษตร 3-5 คน รองลงมาเกือบครึ่งหนึ่ง
ร้อยละ 46.0 มีจำนวนแรงงานทำการเกษตร น้อยกว่า 3 คน และร้อยละ 1.0 มีจำนวนแรงงานทำ
การเกษตร มากกว่า 5 คน ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานทำการเกษตร เฉลี่ย 2.95 คน

เกษตรกรทั่วไป เกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ร้อยละ 53.0 มีจำนวนแรงงาน
ทำการเกษตรน้อยกว่า 3 คน รองลงมาเกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 44.0 มีจำนวนแรงงานทำการเกษตร
3-5 คน และร้อยละ 3.0 มีจำนวนแรงงานทำการเกษตร มากกว่า 5 คน ตามลำดับ มีจำนวนแรงงาน
ทำการเกษตร เฉลี่ย 2.78 คน

4) แรงงานจ้างภาคการเกษตรในครัวเรือนปี 2554 พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วม
โครงการฯ เกือบสามในสี่ ร้อยละ 74.0 มีแรงงานจ้างภาคการเกษตรระหว่าง 3-5 คน รองลงมา
ร้อยละ 16.0 มีแรงงานจ้างภาคการเกษตรน้อยกว่า 3 คน และ ร้อยละ 10.0 มีแรงงานจ้างภาค
การเกษตรมากกว่า 5 คน ตามลำดับ มีแรงงานจ้างภาคการเกษตรเฉลี่ย 6.63 คน

เกษตรกรทั่วไป เกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 45.0 มีแรงงานจ้างภาคการเกษตร ระหว่าง 3-5 คน รองลงเกือบหนึ่งในสาม ร้อยละ 33.0 มีแรงงานจ้างภาคการเกษตรน้อยกว่า 3 คน และ ร้อยละ 22.0 มีแรงงานจ้างภาคการเกษตรมากกว่า 5 คน ตามลำดับ มีแรงงานจ้างภาคการเกษตร เฉลี่ย 4.81 คน

ตารางที่ 4.2 การประกอบอาชีพและแรงงาน

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประกอบอาชีพของครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
รับราชการ	2	2.0	1	1.0
ค้าขาย	8	8.0	10	10.0
การเกษตร	100	100.0	99	99.0
รับจ้าง	52	52.0	51	51.0
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
น้อยกว่า 3 คน	13	13.0	8	8.0
3 - 6 คน	71	71.0	76	76.0
มากกว่า 6 คน	16	16.0	16	16.0
	Minimum =2	Mean =5.09	Minimum = 2	Mean =4.81
	Maximum =9	S.D. =1.60	Maximum = 10	S.D. = 1.62
จำนวนแรงงานทำการเกษตร				
น้อยกว่า 3 คน	46	46.0	53	53.0
3 - 5 คน	53	53.0	44	44.0
มากกว่า 5 คน	1	1.0	3	3.0
	Minimum =1	Mean = 2.95	Minimum =1.0	Mean = 2.78
	Maximum = 6	S.D. = .07	Maximum =6.0	S.D. = 1.06

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ		เกษตรกรทั่วไป	
	(n=100)		(n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แรงงานจ้างภาคการเกษตรในครัวเรือน				
ปี 2554				
น้อยกว่า 3 คน	16	16.0	33	33.0
3 - 5 คน	74	74.0	45	45.0
มากกว่า 5 คน	10	10.0	22	22.0
	Minimum = 0 Mean = 6.63		Minimum = 0 Mean = 4.81	
	Maximum= 30 S.D. = 4.95		Maximum= 20 S.D. = 3.89	

1.2.2 ขนาดพื้นที่ถือครอง จากตารางที่ 4.3 พบว่า

1) พื้นที่ถือครองทั้งหมดของตนเอง พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 43.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดระหว่าง 10 – 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 20.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดระหว่าง 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 19.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด มากกว่า 30 ไร่ และ ร้อยละ 18.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด น้อยกว่า 10 ไร่ ตามลำดับเฉลี่ย 21.94 ไร่

เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 41.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 28.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดระหว่าง 10-20 ไร่ ร้อยละ 22.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดระหว่าง 21-30 ไร่ และ ร้อยละ 9.0 มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดมากกว่า 30 ไร่ ตามลำดับเฉลี่ย 19.17 ไร่

2) พื้นที่ถือเช่า พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าสามในสี่ ร้อยละ 77.0 มีพื้นที่เช่า น้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 15.0 มีพื้นที่ถือครองเช่าระหว่าง 10-20 ไร่ ร้อยละ 4.0 มีพื้นที่เช่าระหว่าง 21-30 ไร่ และ ร้อยละ 4.0 มีพื้นที่เช่ามากกว่า 30 ไร่ ตามลำดับเฉลี่ย 6.13 ไร่

เกษตรกรทั่วไป ส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.0 มีพื้นที่ถือครองเช่า น้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 6.0 มีพื้นที่ถือครองเช่าระหว่าง 10-20 ไร่ และ ร้อยละ 1.0 มีพื้นที่ถือครองเช่า มากกว่า 30 ไร่ เฉลี่ย 1.86 ไร่

3) พื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554 พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบสามในสี่ ร้อยละ 73.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554 มากกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 23.0 มีพื้นที่ทำ

นาทั้งหมดปี 2554 ระหว่าง 6 – 10 ไร่ และ ร้อยละ 4.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554 ระหว่าง 1-5 ไร่ ตามลำดับเฉลี่ย 16.85 ไร่

เกษตรกรทั่วไป เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 57.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554 มากกว่า 10 ไร่ รองลงมาเกินครึ่งในสาม ร้อยละ 35.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554 ระหว่าง 6 – 10 ไร่ และ ร้อยละ 8.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554 ระหว่าง 1-5 ไร่ ตามลำดับเฉลี่ย 14.61 ไร่

4) พื้นที่ทำนาข้าวหอมมะลิตามเกษตรดีที่เหมาะสมพื้นที่ทำนาข้าวหอมมะลิตามเกษตรดีที่เหมาะสม พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 61.0 มีพื้นที่ระหว่าง 1-5 ไร่ รองลงมาเกินครึ่งในสี่ ร้อยละ 27.0 มีพื้นที่ระหว่าง 6 – 10 ไร่ และ ร้อยละ 12.0 มีพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ เฉลี่ย 7.35 ไร่

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 61.0 มีพื้นที่ระหว่าง 1-5 ไร่ รองลงมาเกินครึ่งในสี่ ร้อยละ 27.0 มีพื้นที่ระหว่าง 6 – 10 ไร่ และ ร้อยละ 9.0 มีพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ เฉลี่ย 6.11 ไร่

ตารางที่ 4.3 ขนาดพื้นที่ถือครอง

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ถือครองทั้งหมดของตนเอง				
น้อยกว่า 10 ไร่	18	18.0	41	41.0
10 – 20 ไร่	43	43.0	28	28.0
21 – 30 ไร่	20	20.0	22	22.0
มากกว่า 30 ไร่	19	19.0	9	9.0
	Minimum =0 Mean =21.94		Minimum = 0 Mean =19.17	
	Maximum =90 S.D. =16.27		Maximum = 90 S.D. = 14.41	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ		เกษตรกรทั่วไป	
	(n=100)		(n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่เช่า				
น้อยกว่า 10 ไร่	77	77.0	93	93.0
10 – 20 ไร่	15	15.0	6	6.0
21 – 30 ไร่	4	4.0	0	0.0
มากกว่า 30 ไร่	4	4.0	1	1.0
	Minimum = 0 Mean = 6.13		Minimum =0 Mean = 1.86	
	Maximum =60 S.D. = 11.56		Maximum =75 S.D. = 8.08	
พื้นที่ทำนาทั้งหมดปี 2554				
1 – 5 ไร่	4	4.0	8	8.0
6 – 10 ไร่	23	23.0	35	35.0
มากกว่า 10 ไร่	73	73.0	57	57.0
	Minimum = 4 Mean = 16.85		Minimum =4 Mean = 14.61	
	Maximum = 50 S.D. = 9.50		Maximum = 43 S.D. = 7.85	
พื้นที่ทำนาข้าวหอมมะลิตาม				
เกษตรกรดีที่เหมาะสม				
1 – 5 ไร่	61	61.0	61	61.0
6 – 10 ไร่	27	27.0	27	27.0
มากกว่า 10 ไร่	12	12.0	9	9.0
	Minimum =2 Mean =7.35		Minimum = 0 Mean = 6.11	
	Maximum =40 S.D. =5.81		Maximum =28 S.D. = 4.10	

1.2.3 ต้นทุนการผลิตข้าวหอมมะลิตามเกษตรกรดีที่เหมาะสมต่อไร่ ปี 2554 จากตารางที่ 4.4 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าเตรียมดินเฉลี่ยต่อไร่ 1,025.30 บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ 106.95 บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าจ้างปลูกเฉลี่ยต่อไร่ 565.50 บาท เกษตรกรทั้งหมดมีต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ยต่อไร่ 375.24

บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าเก็บเกี่ยวเฉลี่ยต่อไร่ 564.70 บาท ร้อยละ 86.0 มีต้นทุนค่าสีนวดเฉลี่ยต่อไร่ 66.50 บาท ร้อยละ 99.0 มีต้นทุนค่าขนส่งเฉลี่ยต่อไร่ 65.95 บาท ร้อยละ 14.0 มีต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น เชือกฟาง มิด เป็นต้นเฉลี่ยต่อไร่ 12.15 บาท

เกษตรกรทั่วไป ทั้งหมดร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าเตรียมดินเฉลี่ยต่อไร่ 906.45 บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ 109.50 บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าจ้างปลูกเฉลี่ยต่อไร่ 530.20 บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ยต่อไร่ 356.07 บาท ร้อยละ 100.0 มีต้นทุนค่าเก็บเกี่ยวเฉลี่ยต่อไร่ 561.80 บาท ร้อยละ 82.0 มีต้นทุนค่าสีนวดเฉลี่ยต่อไร่ 77.80 บาท ร้อยละ 97.0 มีต้นทุนค่าขนส่งเฉลี่ยต่อไร่ 61.05 บาท ร้อยละ 20.0 มีต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น เชือกฟาง มิด เป็นต้นเฉลี่ยต่อไร่ 19.80 บาท

ตารางที่ 4.4 ต้นทุนการผลิตข้าวหอมมะลิตามเกษตรกรที่เหมาะสมต่อไร่ ปี 2554

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)				เกษตรกรทั่วไป (n=100)			
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.
ค่าเตรียมดิน	100	100.0	1025.30	5967.01	100	100.0	906.45	4969.99
ค่าเมล็ดพันธุ์	100	100.0	106.95	74.32	100	100.0	109.50	74.58
ค่าจ้างปลูก	100	100.0	565.50	133.75	100	100.0	530.20	4981.98
ค่าปุ๋ย	100	100.0	375.24	127.00	100	100.0	356.07	138.85
ค่าเก็บเกี่ยว	100	100.0	564.70	155.45	100	100.0	561.80	151.02
ค่าสีนวด	86	86.0	66.50	37.14	82	82.0	77.80	153.40
ค่าขนส่ง	99	99.0	65.95	27.55	97	97.0	61.05	31.65
ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	14	14.0	12.15	33.97	20	20.0	19.80	42.89

1.2.4 รายได้ในภาคการเกษตรในปี 2554

1) แหล่งรายได้จากการเกษตร จากตารางที่ 4.5 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมดร้อยละ 100.0 มีรายได้จากการขายข้าวหอมมะลิ GAP เฉลี่ย 39,560 บาท ร้อยละ 98.0 มีรายได้จากการขายข้าวอื่นๆ เช่น กข. 6 ข้าวหอมจังหวัด เฉลี่ย 39,560 บาท ร้อยละ 10.0 มีรายได้จากการขายผัก เฉลี่ย 1,159 บาท ร้อยละ 13.0 มีรายได้จากการขายพืชไร่ เช่น อ้อย มัน

ลำปะหลัง เฉลี่ย 47,440 บาท ร้อยละ 1.0 มีรายได้จากการขายผลไม้และไม้ยืนต้น เฉลี่ย 1,300 บาท ร้อยละ 13.0 มีรายได้จากการขายปศุสัตว์ 3,300 บาท ร้อยละ 1.0 มีรายได้จากการขายประมง เฉลี่ย 50 บาท ตามลำดับ

เกษตรกรทั่วไปทั้งหมด ร้อยละ 100.0 มีรายได้จากการขายข้าวหอมมะลิ GAP เฉลี่ย 29,791.60 บาทบาท ร้อยละ 96.0 มีรายได้จากการขายข้าวอื่นๆ เช่น กข. 6 ข้าวหอมจังหวัด เฉลี่ย 35,662.50 บาท ร้อยละ 4.0 มีรายได้จากการขายผัก เฉลี่ย 220 บาท ร้อยละ 27.0 มีรายได้จากการขายพืชไร่ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง เฉลี่ย 23,970 บาท ร้อยละ 17.0 มีรายได้จากการขายปศุสัตว์ 6,295 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แหล่งรายได้ภาคการเกษตร ในปี 2554

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ				เกษตรกรทั่วไป			
	(n=100)				(n=100)			
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.
การขายข้าว								
หอมมะลิ	100	100.0	39,560.00	21,489.02	100	100.0	29,791.60	20,905.10
GAP								
ขายข้าวอื่นๆ	98	98.0	39,560.00	21,489.02	96	96.0	35,662.50	22,829.72
ขายผัก	10	10.0	1,159.00	6,397.50	4	4.0	220.00	1,411.21
ขายพืชไร่	13	13.0	47,440.00	10,3518.73	27	27.0	23,970.00	83,411.41
ขายผลไม้/ ไม้ยืนต้น	1	1.0	1,300.00	13,000.00	0	0.0	.00	.000
ขายปศุสัตว์	13	13.0	3,300.00	10,417.06	17	17.0	6,295.00	21,308.59
ขายประมง	1	1.0	50.00	500.00	0	0.0	.00	.000

2) รายได้รวมภาคการเกษตร จากตารางที่ 4.6 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 46.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 22.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท ร้อยละ 20.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรมากกว่า 150,000 บาท และร้อยละ 12.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 126,874 บาท

เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 42.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท รองลงมามากกว่าหนึ่งในสี่ ร้อยละ 29.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 15.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท และ ร้อยละ 14.0 มีรายได้ในครัวเรือนภาคการเกษตรมากกว่า 150,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 95,939.10 บาท

ตารางที่ 4.6 รายได้รวมภาคการเกษตรในปี 2554

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 50,000 บาท	12	12.0	29	29.0
50,001 – 100,000 บาท	46	46.0	42	42.0
100,001 – 150,000 บาท	22	22.0	15	15.0
มากกว่า 150,000 บาท	20	20.0	14	14.0
	Minimum = 24,200		Minimum = 9,900	
	Mean=126,874		Mean 95,939.10	
	Maximum =589,000		Maximum = 753,000	
	S.D. = 112,167.25		S.D. = 93,267.57	

1.2.5 รายได้นอกภาคการเกษตรในปี 2554

1) แหล่งรายได้นอกภาคการเกษตร จากตารางที่ 4.7 พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ร้อยละ 51.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากการรับจ้างทั่วไป เฉลี่ย 11,349.01 บาท รองลงมาเกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 49.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรเป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนเฉลี่ย 24,760 บาท ร้อยละ 8.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากการค้าขายเฉลี่ย 1,270 บาท และร้อยละ 7.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรในด้านอื่นๆ เช่น ลูกส่งเงินมาให้ เป็นต้น เฉลี่ย 2,900 บาท

เกษตรกรทั่วไปส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากการค้าขายเฉลี่ย 2,190 บาท รองลงมาเกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 46.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากการรับจ้างทั่วไป เฉลี่ย 10,354 บาท เกือบหนึ่งในสาม ร้อยละ 31.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตร

จากเงินเดือนและเงินค่าตอบแทน เฉลี่ย 9,096 บาท และร้อยละ 14.0 มีรายได้นอกภาค
การเกษตรในด้านอื่นๆ เช่น ลูกส่งเงินมาให้ เป็นต้น เฉลี่ย 3,310 บาท

ตารางที่ 4.7 แหล่งรายได้นอกภาคการเกษตรในปี 2554

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ				เกษตรกรทั่วไป			
	(n=100)				(n=100)			
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.
เงินเดือน/ ค่าตอบแทน	49	49.0	24,760.00	35,132.00	31	31.0	9,096.00	22,993.41
ค่าขาย	8	8.0	1,270.00	5,430.65	90	90.0	2,190.00	10,082.18
รับจ้างทั่วไป	51	51.0	11,349.01	37,528.88	46	46.0	10,354.00	18,927.03
อื่นๆ	7	7.0	2,900.00	12,943.93	14	14.0	3,310.00	9,701.29

2) รายได้รวมนอกภาคการเกษตรในปี 2554 จากตารางที่ 4.8 พบว่า
เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 65.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรน้อยกว่า
50,000 บาท รองลงมาหนึ่งในสี่ ร้อยละ 25.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 –
100,000 บาท ร้อยละ 8.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท และ ร้อยละ
2.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตร มากกว่า 150,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 40,279.01 บาท

เกษตรกรทั่วไปส่วนมาก ร้อยละ 81.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรน้อย
กว่า 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 15.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000
บาท ร้อยละ 3.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท และ ร้อยละ 1.0 มี
รายได้นอกภาคการเกษตรมากกว่า 150,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 24,950 บาท

ตารางที่ 4.8 รายได้รวมนอกภาคการเกษตรในปี 2554

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ		เกษตรกรทั่วไป	
	(n=100)		(n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 50,000 บาท	65	65.0	81	81.0
50,001 – 100,000 บาท	25	25.0	15	15.0
100,001 – 150,000 บาท	8	8.0	3	3.0
มากกว่า 150,000 บาท	2	2.0	1	1.0
	Minimum = 0		Minimum = 0	
	Mean = 40,279.01		Mean = 24,950	
	Maximum = 408,800		Maximum = 170,000	
	S.D. = 55,204 .19		S.D. = 31,564.72	

1.2.6 รายได้รวมทั้งปี 2554 จากตารางที่ 4.9 พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบครึ่งหนึ่งร้อยละ 43.0 มีรายได้รวมทั้งปีมากกว่า 150,000 บาท รองลงมาเกินกว่าหนึ่งในสี่ ร้อยละ 28.0 มีรายได้รวมทั้งปีระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท ร้อยละ 27.0 มีรายได้รวมทั้งปีระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และ ร้อยละ 2.0 มีรายได้รวมทั้งปีน้อยกว่า 50,000 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 168,913 บาท

เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 40.0 มีรายได้รวมทั้งปีระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท รองลงมาเกือบหนึ่งในสี่ ร้อยละ 23.0 มีรายได้รวมทั้งปี มากกว่า 150,000 บาท ร้อยละ 21.0 มีรายได้รวมทั้งปี ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท และ ร้อยละ 16.0 มีรายได้รวมทั้งปีน้อยกว่า 50,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 129,498.10 บาท

ตารางที่ 4.9 รายได้รวมทั้งปี 2554

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 50,000 บาท	2	2.0	16	16.0
50,001 – 100,000 บาท	27	27.0	40	40.0
100,001 – 150,000 บาท	28	28.0	21	21.0
มากกว่า 150,000 บาท	43	43.0	23	23.0
	Minimum =27,000		Minimum = 0	
	Mean = 168,913		Mean = 129,498.10	
	Maximum =660,000		Maximum =860,000	
	S.D. = 118,283.46		S.D. = 123,800.07	

1.2.7 รายจ่ายของครัวเรือนในปี 2554

1) แหล่งรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตร จากตารางที่ 4.10 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ร้อยละ 100.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำนา ข้าว GAP เฉลี่ย 16,335.77 บาท ร้อยละ 98.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำนาข้าวอื่นๆ เช่น กข.6 เฉลี่ย 20,761 บาท ร้อยละ 7.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำสวนผัก เฉลี่ย 111 บาท ร้อยละ 42.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำพืชไร่ เฉลี่ย 22,095.50 บาท ร้อยละ 2.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำสวนไม้ผล เฉลี่ย 320 บาท ร้อยละ 13.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำปศุสัตว์ 643 บาท ร้อยละ 1.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำประมง เฉลี่ย 20 บาท และร้อยละ 2.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำในด้านอื่นๆ เช่น พืชสมุนไพร เฉลี่ย 40 บาท

เกษตรกรทั่วไปทั้งหมด ร้อยละ 100.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำนาข้าว GAP เฉลี่ย 14,346.43 บาท ร้อยละ 96.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำข้าวอื่นๆ เช่น กข.6 เฉลี่ย 18,792.25 บาท ร้อยละ 4.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการสวนผัก เฉลี่ย 74.0 บาท ร้อยละ 26.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำพืชไร่ เฉลี่ย 10,568 บาท ร้อยละ 1.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำสวนไม้ผล เฉลี่ย 30 บาท ร้อยละ 15.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนจากการทำปศุสัตว์ เฉลี่ย 1,755 บาท

ตารางที่ 4.10 แหล่งรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรในปี 2554

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ				เกษตรกรทั่วไป			
	(n=100)				(n=100)			
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.
จากการทำ								
นา ข้าว	100	100.0	16,335.77	14,545.22	100	100.0	14,346.43	14,921.76
GAP								
การทำนา								
ข้าวอื่นๆ	98	98.0	20,761.90	12,850.98	96	96.0	18,792.25	15,436.40
สวนผัก	7	7.0	111.20	645.71	4	4.0	74.00	497.79
พืชไร่	42	42.0	22,095.50	48,879.55	26	26.0	10,568.00	33,294.84
สวนไม้ผล	2	2.0	320.00	3,004.64	1	1.0	30.00	300.00
ปศุสัตว์	13	13.0	643.00	2,056.63	15	15.0	1,755.00	7,855.54
ประมง	1	1.0	20.00	200.00	0	0.0	.00	.000
อื่นๆ	2	2.0	40.00	400.00	0	0.0	.00	.000

2) รายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตร จากตารางที่ 4.11 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 62.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 22.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และ ร้อยละ 16.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรมากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 60,327.37 บาท

เกษตรกรทั่วไปสามในสี่ ร้อยละ 76.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 17.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และ ร้อยละ 7.0 มีรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรมากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 42,539.18 บาท

3) รายจ่ายของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร จากตารางที่ 4.11 พบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 61.0 มีรายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคการเกษตรระหว่าง 50,000 – 100,000 บาท รองลงมา มากกว่าหนึ่งในสี่ ร้อยละ 28.0 มีรายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท และ ร้อยละ 11.0 มีรายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคการเกษตรมากกว่า 100,000 บาท เฉลี่ย 67,627.50 บาท

เกษตรกรทั่วไป มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 63.0 มีรายจ่ายในครัวเรือนนอก
ภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมาเกือบหนึ่งในสาม ร้อยละ 32.0 มีรายจ่ายใน
ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 50,000 – 100,000 บาท และ ร้อยละ 5.0 มีรายจ่ายใน
ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร มากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 55,376.40 บาท

ตารางที่ 4.11 รายจ่ายของครัวเรือนในปี 2554

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ		เกษตรกรทั่วไป	
	(n=100)		(n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตร				
น้อยกว่า 50,000 บาท	62	62.0	76	76.0
50,001 – 100,000 บาท	22	22.0	17	17.0
มากกว่า 100,000 บาท	16	16.0	7	7.0
	Minimum = 7200		Minimum = 0	
	Mean = 60,327.37		Mean = 42,539.18	
	Maximum = 349,720		Maximum = 257,400	
	S.D. = 56,684.39		S.D. =39,823.06	
รายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคการเกษตร				
น้อยกว่า 50,000 บาท	28	28.0	63	63.0
50,000 – 100,000 บาท	61	61.0	32	32.0
มากกว่า 100,000 บาท	11	11.0	5	5.0
	Minimum =28,000		Minimum =15,000	
	Mean =67,627.50		Mean = 55,376.40	
	Maximum = 172,000		Maximum =150,000	
	S.D. = 32,340.93		S.D. = 29,460.48	

1.2.8 แหล่งเงินทุนและหนี้สิน

1) แหล่งเงินทุน จากตารางที่ 4.12 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนมาก ร้อยละ 80.0 มีแหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้าน เฉลี่ย 16,615 บาท รองลงมามากกว่าครึ่งร้อยละ 61.0 มีแหล่งเงินทุนจาก ธกส./ สถาบันการเงิน เฉลี่ย 83,704 บาท ร้อยละ 29.0 มีแหล่งเงินทุนจากญาติหรือเพื่อนบ้าน เฉลี่ย 8,150 บาท ร้อยละ 8.0 มีแหล่งเงินทุนจากนายทุน เฉลี่ย 4,980 บาท และร้อยละ 6.0 มีแหล่งเงินทุนจากสหกรณ์ เฉลี่ย 3,210 บาท

เกษตรกรทั่วไปเกือบครึ่งร้อยละ 44.0 มีแหล่งเงินทุนจาก ธกส./ สถาบันการเงิน เฉลี่ย 48,825 บาท ร้อยละ 24.0 มีแหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้าน เฉลี่ย 15,870 บาท ร้อยละ 18.0 มีแหล่งเงินทุนจากญาติหรือเพื่อนบ้าน เฉลี่ย 4,887 บาท ร้อยละ 8.0 มีแหล่งเงินทุนจากสหกรณ์ เฉลี่ย 3,840 บาท ร้อยละ 2.0 มีแหล่งเงินทุนจากนายทุน เฉลี่ย 512 บาท และ ร้อยละ 2.0 มีแหล่งเงินทุนจากอื่นๆ เช่น ลูก เฉลี่ย 110 บาท

ตารางที่ 4.12 แหล่งเงินทุน

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ				เกษตรกรทั่วไป			
	(n=100)				(n=100)			
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.
ญาติหรือเพื่อนบ้าน	29	29.0	8,150.00	23,326.13	18	18.0	4,887.00	14,732.35
นายทุน	8	8.0	4,980.00	19,909.88	2	2.0	512.00	4,922.04
ธกส./สถาบันการเงิน	61	61.0	83,704.00	137,244.27	44	44.0	48,825.00	99,147.23
สหกรณ์	6	6.0	3,210.00	15,172.60	8	8.0	3,840.00	15,169.56
กองทุนหมู่บ้าน	80	80.0	16,615.00	13,862.57	24	24.0	15,870.00	12,940.93
อื่นๆ	0	0.0	.00	.00	2	2.0	110.00	802.71
ไม่มีหนี้สิน	0	0.0	.00	.00	0	0.0	.00	.00

2) ภาวะหนี้สินของครัวเรือน จากตารางที่ 4.13 พบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 46.0 มีภาวะหนี้สินของครัวเรือนน้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมา

หนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.0) มีภาวะหนี้สินของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท และ ร้อยละ 20.0 มีภาวะหนี้สินของครัวเรือนระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 114,199 บาท

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่ง ร้อยละ 63.0 มีภาวะหนี้สินของครัวเรือนน้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 19.0 มีภาวะหนี้สินของครัวเรือนระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และ ร้อยละ 18.0 มีภาวะหนี้สินของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 68,824 บาท

3) การชำระคืนภาวะหนี้สิน จากตารางที่ 4.13 พบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าสามในสี่ ร้อยละ 78.0 มีการชำระคืนภาวะหนี้สินน้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 12.0 มีการชำระคืนภาวะหนี้สินระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และ ร้อยละ 10.0 มีการชำระคืนภาวะหนี้สินมากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 51,916 บาท

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 63.0 มีการชำระคืนภาวะหนี้สินน้อยกว่า 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 19.0 มีการชำระคืนภาวะหนี้สินระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทและร้อยละ18.0 มีการชำระคืนภาวะหนี้สินมากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 68,824 บาท

ตารางที่ 4.13 หนี้สินของครัวเรือน

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาวะหนี้สินของครัวเรือนรวม				
น้อยกว่า 50,000 บาท	46	46.0	63	63.0
50,001 – 100,000 บาท	20	20.0	19	19.0
มากกว่า 100,000 บาท	34	34.0	18	18.0
	Minimum = 0		Minimum = 0	
	Mean = 114,199		Mean = 68,824	
	Maximum = 108,000		Maximum = 610,000	
	S.D. = 147,409.40		S.D. = 93,423.15	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ		เกษตรกรทั่วไป	
	(n=100)		(n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การชำระหนี้สถานะหนี้สิน				
น้อยกว่า 50,000 บาท	78	78.0	63	63.0
50,001 – 100,000 บาท	12	12.0	19	19.0
มากกว่า 100,000 บาท	10	10.0	18	18.0
	Minimum = 0		Minimum = 0	
	Mean = 51,916		Mean = 68,824	
	Maximum = 1,000,000		Maximum = 610,000	
	S.D. = 105,018.87		S.D. = 93,423.15	

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม

2.1 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร จากตารางที่ 4.14 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 91.0 ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำท้องถิ่น รองลงมาร้อยละ 65.0 จากโทรทัศน์ และร้อยละ 62.0 จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ตามลำดับ

เกษตรกรทั่วไปส่วนมาก ร้อยละ 86.0 ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำท้องถิ่น รองลงมาร้อยละ 40.0 จากเพื่อนบ้าน และร้อยละ 38.0 จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเครือข่าย

ตารางที่ 4.14 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ			เกษตรกรทั่วไป		
	(n=100)			(n=100)		
	ระดับและปริมาณการรับข่าวสาร					
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	62 (62.0)	38 (38.0)	0 (0.0)	38 (38.0)	60 (60.0)	2 (2.0)
เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน	16 (16.0)	68 (68.0)	16 (16.0)	6 (6.0)	63 (63.0)	31 (31.0)
ผู้นำท้องถิ่น	91 (91.0)	9 (9.0)	0 (0.0)	86 (86.0)	10 (10.0)	4 (4.0)
เพื่อนบ้าน	51 (51.0)	48 (48.0)	1 (1.0)	40 (40.0)	55 (55.0)	5 (5.0)
เครือข่าย	49 (49.0)	48 (48.0)	3 (3.0)	38 (38.0)	55 (55.0)	7 (7.0)
สื่อมวลชน						
- โทรทัศน์	65 (65.0)	30 (30.0)	5 (5.0)	29 (29.0)	48 (48.0)	23 (23.0)
- วิทยุ	23 (23.0)	50 (50.0)	27 (27.0)	29 (29.0)	48 (48.0)	23 (23.0)
- หนังสือพิมพ์	6 (6.0)	39 (39.0)	55 (55.0)	5 (5.0)	39 (39.0)	56 (56.0)
- สิ่งพิมพ์	0 (0.0)	30 (30)	70 (70.0)	3 (3.0)	23 (23.0)	74 (74.0)

2.2 ความรู้ของเกษตรกรในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

2.2.1 แหล่งน้ำที่ใช้ปลูกข้าวหอมมะลิที่ปลอดภัยจากสารพิษ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 88.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 46.0

2.2.2 การเลือกพื้นที่ปลูกข้าวมะลิที่ปลอดภัยจากสารพิษ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 84.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 40.0

2.2.3 การใช้สารเคมี พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 96.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 69.0

2.2.4 วิธีการผลิตข้าวเพื่อให้ได้ตรงตามพันธุ์ที่มีคุณภาพดี พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 99.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 85.0

2.2.5 ระยะเวลาที่การเก็บเกี่ยวข้าวให้มีคุณภาพการสีดี พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 72.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 34.0

2.2.6 วิธีการเก็บรักษาข้าว พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 99.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 80.0.

2.2.7 การบันทึกข้อมูล พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ร้อยละ 84.0 ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ร้อยละ 31.0

เมื่อหาความสัมพันธ์ของเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มกับความรู้ของเกษตรกรในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ตอบถูกมีจำนวนมากกว่ากลุ่มเกษตรกรทั่วไปในทุกข้อ

ตารางที่ 4.15 ความรู้ของเกษตรกรในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการฯ (n=100)		เกษตรกรทั่วไป (n=100)		ค่าสถิติ	
	ตอบถูก		ตอบถูก		χ^2	Sig.
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)		
1. แหล่งน้ำที่ใช้ปลูกข้าวหอมมะลิที่ปลอดภัยจากสารพิษ	88	(88.0)	46	(46.0)	41.63	0.009*
2. การเลือกพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิที่ปลอดภัยจากสารพิษ	84	(84.0)	40	(40.0)	41.51	0.000*
3. การใช้สารเคมี	96	(96.0)	69	(69.0)	25.25	0.000*
4. วิธีการผลิตข้าวเพื่อให้ได้ตรงตามพันธุ์มีคุณภาพดี	99	(99.0)	85	(85.0)	13.32	0.000*
5. ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวข้าวให้มีคุณภาพการสีดี	72	(72.0)	34	(34.0)	30.85	0.000*
6. วิธีการเก็บรักษาข้าว	99	(99.0)	80	(80.0)	19.23	0.000*
7. การบันทึกข้อมูล	84	(84.0)	31	(31.0)	59.63	0.000*

* มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 เจตคติของเกษตรกรต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ

เจตคติของเกษตรกรต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ สรุปผลตามประเด็นต่างๆ รวม 2 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.16 ดังนี้

3.1 เจตคติต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีเจตคติต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในประเด็น สุขภาพปลอดภัย ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ดันทุนต่ำ ทำร่วมกับกิจกรรมอื่นได้ ขายผลผลิตได้ราคาเพิ่มขึ้น และขั้นตอนการผลิตที่ไม่ยากเกินไป ตามลำดับ ในระดับความเห็นด้วยมาก ส่วนประเด็นมีตลาดรับซื้อที่แน่นอน มีความเห็นด้วยปานกลาง

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีเจตคติต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในประเด็น สุขภาพ ปลอดภัย ช่วยรักษาสังแวดล้อม และต้นทุนต่ำ ในระดับความเห็นด้วยมาก ส่วนประเด็นขั้นตอนการผลิตไม่ยากเกินไป ทำงานร่วมกับกิจกรรมอื่นได้ ขายผลผลิตได้ราคาเพิ่มขึ้น และมีตลาดรับซื้อที่แน่นอน มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกประเด็น โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยของเจตคติมากกว่ากลุ่มเกษตรกรทั่วไป

3.2 เจตคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีเจตคติต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในประเด็นมีความจริงใจต่อเกษตรกร มีความรู้และถ่ายทอดได้ดี น่าเชื่อถือและเป็นกันเอง ปฏิบัติตรงตามระยะเวลา ตรวจสอบและให้คำแนะนำแปลงอย่างดี ในระดับความเห็นด้วยมาก

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีเจตคติต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในประเด็นมีความจริงใจต่อเกษตรกรในระดับความเห็นมาก ประเด็นมีความรู้และถ่ายทอดได้ดี น่าเชื่อถือและเป็นกันเอง และปฏิบัติงานตรงตามระยะเวลา มีความเห็นด้วยปานกลาง ส่วนประเด็นตรวจสอบและให้คำแนะนำแปลงอย่างดี มีความเห็นด้วยน้อย

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกประเด็น โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยของเจตคติมากกว่ากลุ่มเกษตรกรทั่วไป

ตารางที่ 4.16 เจตคติของเกษตรกรต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ			เกษตรกรทั่วไป			ค่าสถิติ	
	(n=100)			(n=100)			t-test	Sig.
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ		
1. เจตคติต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม								
1.1 ขายผลผลิตได้ราคาเพิ่มขึ้น	2.50	0.591	มาก	2.12	0.577	ปานกลาง	4.60	.000*
1.2 ขั้นตอนการผลิตไม่ยากเกินไป	2.47	0.586	มาก	2.14	0.540	ปานกลาง	4.13	.000*
1.3 ทำร่วมกับกิจกรรมอื่นได้	2.53	0.630	มาก	2.13	0.540	ปานกลาง	4.81	.000*
1.4 ต้นทุนต่ำ	2.63	0.609	มาก	2.45	0.630	มาก	2.05	.041*
1.5 ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม	2.78	0.532	มาก	2.60	0.504	มาก	2.45	.015*
1.6 มีตลาดรับซื้อแน่นอน	2.30	0.770	ปานกลาง	1.85	0.689	น้อย	4.35	.000*
1.7 สุขภาพปลอดภัย	2.82	0.482	มาก	2.64	0.435	มาก	2.77	.006*
2. เจตคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร								
2.1 มีความรู้และถ่ายทอดได้ดี	2.68	0.533	มาก	2.28	0.510	ปานกลาง	5.42	.000*
2.2 มีความจริงใจต่อเกษตรกร	2.70	0.565	มาก	2.38	0.461	มาก	4.39	.000*
2.3 น่าเชื่อถือและเป็นกันเอง	2.67	0.664	มาก	2.27	0.493	ปานกลาง	4.83	.000*
2.4 ปฏิบัติงานตรงตามระยะเวลา	2.47	0.647	มาก	1.81	0.611	ปานกลาง	7.42	.000*
2.5 ตรวจและให้คำแนะนำแปลงอย่างดี	2.37	0.601	มาก	1.39	0.720	น้อย	10.44	.000*

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

จากตารางที่ 4.17 การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ 7 ด้านดังนี้

4.1 แหล่งน้ำ พบว่า น้ำที่ใช้ปลูกต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 58.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง รองลงมา ร้อยละ 46.0 ปฏิบัติเป็นประจำ และ ร้อยละ 1.0 ไม่ปฏิบัติ

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 69.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง รองลงมาหนึ่งในสี่ร้อยละ 25.0 ปฏิบัติเป็นประจำ และ ร้อยละ 6.0 ไม่ปฏิบัติ

4.2 พื้นที่ปลูก พบว่า ต้องเป็นพื้นที่ไม่มีวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในนาข้าว เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 60.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 40.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 58.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง รองลงมาหนึ่งในสาม ร้อยละ 33.0 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 9.0 ไม่ปฏิบัติเลย

4.3 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

4.3.1 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ถูกต้องและปลอดภัย พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนมาก ร้อยละ 88.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 11.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.0 ไม่ปฏิบัติ

เกษตรกรทั่วไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 69.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 31.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.3.2 ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมการข้าวหรือกรมวิชาการเกษตร และคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนมาก ร้อยละ 84.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 16.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

เกษตรกรทั่วไปสามในสี่ ร้อยละ 76.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 24.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.3.3 ห้ามใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ และกรณีผลิตเพื่อส่งออกห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ พบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 3.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

เกษตรกรทั่วไป เกือบทั้งหมด ร้อยละ 96.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 3.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.0 ไม่ปฏิบัติเลย

4.4 การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

4.4.1 การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงตามพันธุ์และมาจากแหล่งผลิตเมล็ด

พันธุ์ที่เชื่อถือได้ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 88.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 10.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ

เกษตรกรทั่วไป เกือบสามในสี่ ร้อยละ 73.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา หนึ่งในสี่ ร้อยละ 25.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ

4.4.2 การจัดการการปลูกและการดูแลเพื่อลดปริมาณข้าวเรือและข้าวพันธุ์อื่นปน

และมีการบันทึกข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบสามในสี่ ร้อยละ 74.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา หนึ่งในสี่ ร้อยละ 25.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 1.0 ไม่ปฏิบัติ

เกษตรกรทั่วไป เกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ร้อยละ 52.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง รองลงมา ร้อยละ 46.0 ปฏิบัติเป็นประจำ และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ

4.4.3 จำนวนต้นของข้าวพันธุ์อื่นปนให้ได้ไม่เกิน 2 % พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วม

โครงการฯ เกือบสามในสี่ ร้อยละ 74.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 24.2 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ

เกษตรกรทั่วไป เกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 49.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง รองลงมา ร้อยละ 44.0 ปฏิบัติเป็นประจำ และ ร้อยละ 7.0 ไม่ปฏิบัติ.

4.5 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

4.5.1 การเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสม รวงข้าวอยู่ในระยะปล้องซึ่งเมล็ด

ข้าวเปลือกในรวงสุกเหลืองไม่น้อยกว่าสามในสี่ส่วนของรวง พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 55.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 45.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

เกษตรกรทั่วไป เกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 65.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง รองลงมา หนึ่งในสาม ร้อยละ 33.0 ปฏิบัติเป็นประจำ และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ

4.5.2 อุปกรณ์เครื่องมือภาชนะที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและนวดข้าวต้องไม่ก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตและไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด ร้อยละ 93.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 6.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 1.0 ไม่ปฏิบัติ

เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 80.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 20.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.5.3 เมล็ดข้าวเปลือกแห้งสำหรับการซื้อขายต้องมีความชื้นไม่เกิน 15 %และสำหรับการเก็บรักษาต้องไม่เกิน 14 % พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด ร้อยละ 95.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 3.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ เกษตรกรทั่วไปมากกว่าสามในสี่ ร้อยละ 79 .0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 20.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.0 ไม่ปฏิบัติ

4.6 การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมข้าวเปลือก

4.6.1 อุปกรณ์ภาชนะที่ใช้ในการขนย้ายและการเก็บรักษาต้องสะอาดสามารถป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพของข้าวเปลือกและป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 94.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 4.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 90 .0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 10.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.6.2 สถานที่เก็บรวบรวม และสถานที่เก็บรักษาต้องถูกสุขลักษณะสะอาด พบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด ร้อยละ 94.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 4.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 86 .0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 14.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.6.3 วิธีการขนย้ายต้องไม่ทำให้ข้าวเปลือกเสียหายและกรณีผลิตข้าวหลายพันธุ์ต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันการปนของข้าวต่างพันธุ์ได้ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด ร้อยละ 94.0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 4.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ ร้อยละ 2.0 ไม่ปฏิบัติ เกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 88 .0 ปฏิบัติเป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 12.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.7 การบันทึกข้อมูล พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนมาก ร้อยละ 82.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้งในการบันทึกข้อมูลเพื่อให้สามารถตรวจประเมินและตามสอบได้เกี่ยวกับ แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ แหล่งน้ำใช้ การเตรียมดิน การกำจัดต้นข้าวของข้าวพันธุ์อื่นปน การสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชและการจัดการ การใช้วัตถุอันตรายทางแหล่งที่มาและการจำหน่ายข้าวเปลือก การเกษตร การเก็บเกี่ยวและการนวดข้าว การลดความชื้นข้าวเปลือกการบรรจุข้าวเปลือกและการเก็บรักษา รองลงมาร้อยละ ร้อยละ 15.0 ไม่ปฏิบัติและร้อยละ 3.0 ปฏิบัติเป็นประจำ

ส่วนเกษตรกรทั่วไป สามในสี่ ร้อยละ 75.0 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ในการบันทึกข้อมูลเพื่อให้สามารถตรวจประเมินและตามสอบได้เกี่ยวกับ แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ แหล่งน้ำใช้ การเตรียมดิน การกำจัดต้นข้าวของข้าวพันธุ์อื่นปน การสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชและการจัดการ การใช้วัตถุอันตรายทางแหล่งที่มาและการจำหน่ายข้าวเปลือกการเกษตร การเก็บเกี่ยวและการนวดข้าว การลดความชื้นข้าวเปลือกการบรรจุข้าวเปลือกและการเก็บรักษา รongลงมา ร้อยละ 24.0 ไม่ปฏิบัติและร้อยละ 1.0 ปฏิบัติเป็นประจำ

เมื่อหาความสัมพันธ์ของเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มกับการปฏิบัติของเกษตรกรในการใช้ เกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกือบทุก ประเด็น โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปฏิบัติตามหลักการมากกว่ากลุ่มเกษตรกรทั่วไป ยกเว้น ประเด็นในเรื่อง การใช้วัตถุอันตรายตามคำแนะนำต่างๆ การไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ห้ามใช้ อุปกรณ์ ภาชนะที่ใช้ในการขนย้าย การเก็บรักษา และวิธีการขนย้ายข้าวเปลือก และการบันทึกข้อมูล

ตารางที่ 4.17 การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ			เกษตรกรทั่วไป			ค่าสถิติ	
	(n =100)			(n =100)				
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ	χ^2	Sig.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. แหล่งน้ำ	41 (41.0)	58 (58.0)	1 (1.0)	25 (25.0)	69 (69.0)	6 (6.0)	8.04	.015*
2. พื้นที่ปลูก	60 (60.0)	40 (40.0)	0 (0.0)	33 (33.0)	58 (58.0)	9 (9.0)	20.15	.000*
3. การใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร								
3.1 ความรู้ในการใช้วัตถุ อันตรายทางการเกษตร	88 (88.0)	11 (11.0)	1 (1)	69 (69.0)	31 (31.0)	0 (0.0)	12.82	.002*
3.2 การใช้วัตถุอันตราย ตามคำแนะนำ	84 (84.0)	16 (16.0)	0 (0.0)	76 (76.0)	24 (24.0)	0 (0.0)	2.91	.234

* มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ			เกษตรกรทั่วไป			ค่าสถิติ	
	(n=100)			(n=100)			χ^2	Sig.
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
3.3.การไม่ใช้วัสดุ อันตรายที่ห้ามใช้	97 (97.0)	3 (3.0)	0 (0.0)	96 (96.0)	3 (3.0)	1 (1.0)	1.01	.605
4. การจัดการคุณภาพใน กระบวนการผลิตก่อนการ เก็บเกี่ยว								
4.1 การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ ตรงตามพันธุ์	88 (88.0)	10 (10.0)	2 (2.0)	73 (73.0)	25 (25.0)	2 (2.0)	7.83	.020*
4.2 การจัดการการปลูก และการดูแลรักษา	74 (74.0)	25 (25.0)	1 (1.0)	46 (46.0)	52 (52.0)	2 (2.0)	16.33	.000*
4.3 จำนวนต้นของข้าว พันธุ์อื่นปนไม่เกินกำหนด	74 (74.0)	24 (24.0)	2 (2.0)	44 (44.0)	49 (49.0)	7 (7.0)	21.69	.000*
5. การเก็บเกี่ยวและการ ปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว								
5.1 ระยะเวลาในการเก็บ เกี่ยวที่เหมาะสม	55 (55.0)	45 (45.0)	0 (0.0)	33 (33.0)	65 (65.0)	2 (2.0)	11.71	.008*
5.2 อุปกรณ์เครื่องมือ ภาชนะที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว	93 (93.0)	6 (6.0)	1 (1.0)	80 (80.0)	20 (20.0)	0 (0.0)	11.38	.023*
5.3 ความชื้นของเมล็ด ข้าวเปลือก	95 (95.0)	3 (3.0)	2 (2.0)	79 (79.0)	20 (20.0)	1 (1.0)	15.04	.002*

* มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ			เกษตรกรทั่วไป			ค่าสถิติ	
	(n=100)			(n=100)				
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ	χ^2	Sig.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมข้าวเปลือก								
6.1 อุปกรณ์ภาชนะที่ใช้ในการขนย้ายและการเก็บรักษา	94 (94.0)	4 (4.0)	2 (2.0)	90 (90.0)	10 (10.0)	0 (0.0)	4.66	.199
6.2 สถานที่เก็บรวบรวมและสถานที่เก็บรักษา	94 (94.0)	4 (4.0)	2 (2.0)	86 (86.0)	14 (14.0)	0 (0.0)	7.91	.048*
6.3 วิธีการขนย้ายไม่ทำให้ข้าวเปลือกเสียหาย	94 (94.0)	4 (4.0)	2 (2.0)	88 (88.0)	12 (12.0)	0 (0.0)	6.20	.102
7. การบันทึกข้อมูล	3 (3.0)	82 (82.0)	15 (15.0)	1 (1.0)	75 (75.0)	24 (24.0)	3.39	.184

* มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิต

ข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ 7 ด้านตามตารางที่ 4.18 ดังนี้

5.1.1 แหล่งน้ำ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็น ขาดการจัดการน้ำ อาศัยน้ำฝน/ขาดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง และแหล่งน้ำไม่เพียงพอ ในระดับปัญหาน้อย

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็น ขาดการจัดการน้ำ ในระดับปานกลาง แหล่งน้ำไม่เพียงพอ และอาศัยน้ำฝน/ขาดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง ในระดับปัญหาน้อย

5.1.2 พื้นที่ปลูก พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ในระดับปานกลาง สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม และมีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารเคมี ในระดับน้อย ส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงดิน ไม่มีปัญหา

เกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารเคมี และขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงดิน มีปัญหาในระดับน้อย

5.1.3 พันธุ์ข้าวหอมมะลิ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็น แหล่งพันธุ์ที่นำเชื่อถือได้อยู่ห่างไกล และมีราคาแพง ในระดับปานกลาง ประเด็นมีการปลอมปนของพันธุ์อื่น ในระดับน้อย ไม่มีความรู้เรื่องการคัดพันธุ์ ไม่มีปัญหาเลย

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็นมีราคาแพง และแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้อยู่ห่างไกล ในระดับปานกลาง ประเด็นมีการปลอมปนของพันธุ์อื่น และ ไม่มีความรู้เรื่องการคัดพันธุ์ มีปัญหาระดับน้อย

5.1.4 การจัดการปลูกและการดูแลรักษา พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็นปุ๋ยมีราคาแพง ในระดับมาก ค่าแรงปักดำแพง ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนการเตรียมดินสูง และมีการระบาดของโรคและแมลง ในระดับปานกลาง

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็นปุ๋ยมีราคาแพง และค่าแรงปักดำแพง ในระดับมาก ประเด็นต้นทุนการเตรียมดินสูง ขาดแคลนแรงงาน และมีการระบาดของโรคและแมลง ในระดับปานกลาง

5.1.5 สุขลักษณะและการใช้วัตถุอันตราย พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็นสารเคมีราคาแพง และการจัดการไม่ทั่วถึงแรงงานไม่เพียงพอ ในระดับปานกลาง ส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมี ไม่มีปัญหาเลย

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็นสารเคมีราคาแพง และการจัดการไม่ทั่วถึงแรงงานไม่เพียงพอ ในระดับปานกลาง ส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมี มีปัญหาน้อย

5.1.6 การเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็นไม่สามารถเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสมได้ และขาดแคลนแรงงานในระดับน้อย ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ ไม่มีปัญหาเลย

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็น ขาดแคลนแรงงาน และไม่สามารถเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสมได้ ในระดับปานกลาง ประเด็นไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ ไม่มีปัญหาเลย

5.1.7 การบันทึก พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีปัญหาในประเด็นไม่มีเวลาบันทึก ในระดับปานกลาง ประเด็น ลืมบันทึกเฉพาะบางรายการ ขั้นตอนการบันทึกมีมากและไม่เข้าใจ และการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ ในระดับน้อย ประเด็นเขียนหนังสือไม่เป็น ไม่มีปัญหาเลย

ส่วนเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในประเด็นลืมบันทึกเฉพาะบางรายการและไม่มีเวลาบันทึก ในระดับปานกลาง ประเด็นขั้นตอนการบันทึกมีมากและไม่เข้าใจ การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ ในระดับน้อย ประเด็นเขียนหนังสือไม่เป็น ไม่มีปัญหาเลย

5.2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา

5.2.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เสนอแนะให้รัฐสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ทั้งนี้เพราะถ้าเกษตรกรได้ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ก็จะลดปัญหาในเรื่องการผลิต ทำให้ได้ข้าวที่มีคุณภาพ การจัดการแหล่งน้ำ ตลอดจนให้รัฐเข้ามาช่วยในการจัดการปุ๋ย และสารเคมีต่างๆ เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาแพง

5.2.2 เกษตรกรทั่วไป เสนอให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมแก่กลุ่มเกษตรกรผู้สนใจ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม

ตารางที่ 4.18 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ			เกษตรกรทั่วไป		
	(n=100)			(n=100)		
	Mean	S.D	ระดับ	Mean	S.D	ระดับ
1. แหล่งน้ำ						
1.1 อาศัยน้ำฝน/ขุดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง	1.42	0.997	น้อย	1.45	0.903	น้อย
1.2 แหล่งน้ำไม่เพียงพอ	1.24	1.036	น้อย	1.50	0.980	น้อย
1.3 ขาดการจัดการน้ำ	1.65	1.019	น้อย	1.63	1.012	ปานกลาง
2. พื้นที่ปลูก						
2.1 ดินขาดความสมบูรณ์	1.63	1.284	ปานกลาง	1.76	0.858	ปานกลาง
2.2 มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารเคมี	1.30	0.927	น้อย	1.36	0.847	น้อย
2.3 สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม	1.35	0.880	น้อย	1.41	0.911	น้อย
2.4 ขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงดิน	0.37	0.691	ไม่มีปัญหา	1.25	1.038	น้อย
3. พันธุ์ข้าวหอมมะลิ						
3.1 มีราคาแพง	1.87	1.002	ปานกลาง	1.92	1.041	ปานกลาง
3.2 มีการปลอมปนของพันธุ์อื่น	1.21	0.844	น้อย	1.35	0.903	น้อย

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)			เกษตรกรทั่วไป (n=100)		
	Mean	S.D	ระดับ	Mean	S.D	ระดับ
3.3 ไม่มีความรู้เรื่องการคัดพันธุ์	0.47	0.688	ไม่มีปัญหา	1.16	0.976	น้อย
3.4 แหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้อยู่ห่างไกล	1.36	1.106	ปานกลาง	1.71	1.104	ปานกลาง
4. การจัดการปลูกและการดูแลรักษา						
4.1 ต้นทุนการเตรียมดินสูง	2.05	0.925	ปานกลาง	2.09	0.954	ปานกลาง
4.2 ค่าแรงปักดำแพง	2.24	0.878	ปานกลาง	2.38	0.776	มาก
4.3 มีการระบาดของโรคและแมลง	1.32	0.863	ปานกลาง	1.67	0.995	ปานกลาง
4.4 ปุ๋ยมีราคาแพง	2.64	0.628	มาก	3.00	2.975	มาก
4.5 ขาดแคลนแรงงาน	1.64	1.020	ปานกลาง	1.85	0.892	ปานกลาง
5. สุขลักษณะและการใช้วัตถุดิบทราย						
5.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมี	0.34	0.685	ไม่มีปัญหา	1.33	0.965	น้อย

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)			เกษตรกรทั่วไป (n=100)		
	Mean	S.D	ระดับ	Mean	S.D	ระดับ
5.2 สารเคมีราคาแพง	2.09	1.065	ปานกลาง	2.04	1.053	ปานกลาง
5.3 การจัดการไม่ทั่วถึงแรงงานไม่เพียงพอ	1.68	1.004	ปานกลาง	1.74	0.960	ปานกลาง
6. การเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว						
6.1 ไม่สามารถเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสมได้	1.51	0.948	น้อย	1.58	0.843	ปานกลาง
6.2 ขาดแคลนแรงงาน	1.41	1.006	น้อย	1.78	0.894	ปานกลาง
6.3 ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์	0.19	0.545	ไม่มีปัญหา	0.28	0.661	ไม่มีปัญหา
7. การบันทึก						
7.1 เขียนหนังสือไม่เป็น	0.21	0.591	ไม่มีปัญหา	0.36	0.718	ไม่มีปัญหา
7.2 ขั้นตอนการบันทึกมีมากและไม่เข้าใจ	0.94	0.722	น้อย	1.08	0.861	น้อย

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (n=100)			เกษตรกรทั่วไป (n=100)		
	Mean	S.D	ระดับ	Mean	S.D	ระดับ
7.3 ไม่มีเวลาบันทึก	1.19	0.950	ปานกลาง	1.56	0.891	ปานกลาง
7.4 ลืม บันทึกเฉพาะบางรายการ	1.51	0.810	น้อย	1.66	0.781	ปานกลาง
7.5 การตรวจของเจ้าหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ	0.80	0.865	น้อย	0.85	0.914	น้อย